

УДК: 339.9

Дорош М.М., фахівець деканату,
здобувач кафедри адміністративного та інформаційного права ©
*Національний університет «Львівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права та психології*

ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ В УКРАЇНІ

З метою забезпечення безпеки переміщення через державний кордон за порушення митних правил призначено відповідальність, яка забезпечує правильне виконання та дотримання законодавства України стосовно митної політики.

Ключові слова: митні правила, адміністративне правопорушення, відповідальність, Митний кодекс України, митна політика.

Постановка проблеми. На даному етапі розвитку нашої держави, все більш частіше виносяться на розгляд суспільства поняття відповідальності, в розумінні як загальної так і окремої категорії. Вже приймаючи Конституцію України громадяни України всіх національностей, виражаючи суверенну волю народу, усвідомлювали відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім та прийдешніми поколіннями [1].

Відповідальність - загальносоціологічна категорія, яка виражає свідоме ставлення особи до вимог суспільної необхідності, обов'язків, соціальних завдань, норм і цінностей. Відповідальність означає усвідомлення суті і значення діяльності, її наслідків для суспільства і соціального розвитку, вчинків особи з погляду інтересів суспільства або певної групи [5].

Відповідальність у митному праві є наслідком скоєного правопорушення. В даному випадку мова йде про порушення митних правил. Відповідно відповідальність за порушення митних правил виступає обов'язком особи, яка їх порушила, нести негативні наслідки матеріального або особистого характеру, що передбачені нормами Митного кодексу України.

Аналіз останніх досліджень. Особливістю сучасного стану митних правопорушень в Україні є те, що вони змушені переглядати майже весь свій зміст. Деякі питання про порушення митних правил та призначення відповідної відповідальності в Україні були відображені у роботах С.В. Ващенко, С.В. Ківалова, В.К. Колпакова, С.В. Кувакіна, С.В. Петкова, Д.В. Приймаченка, В.К. Шкарупи та інших. Проте водночас на даний час питання відповідальності за порушення митних правил практично не досліджувались.

Мета статті полягає у визначенні відповідальності за порушення митних правил в Україні.

Виклад основного матеріалу. Порушення митних правил є різновидом у більшій мірі адміністративного правопорушення - винного діяння, дії чи бездіяльності (протиправні дії осіб), що посягає на встановлений порядок

перетинання митного кордону України та переміщення через нього товарів, транспортних засобів і предметів, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, стягування мита й інших платежів, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи Митним кодексом чи іншими законами України, і за які цим кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

Якщо за контрабанду та інші кримінальні злочини відповідальність визначається Кримінальним кодексом України, то за порушення громадянами митних правил ця відповідальність встановлюється Митним кодексом України.

Як і будь-яке інше правопорушення, порушення митних правил має свій склад:

- об'єкт;
- об'єктивна сторона;
- суб'єкт;
- суб'єктивна сторона.

Лише за їх наявності винні особи притягуються у встановленому законом порядку до відповідальності.

Керівники підприємств, установ, організацій та інші посадові особи несуть відповідальність за порушення митних правил, якщо на момент вчинення правопорушення в їх службові обов'язки входила функція забезпечення виконання ними вимог, встановлених чинним законодавством, у тому числі і Митним кодексом та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють митну справу.

Варто зазначити, що притягнення до відповідальності за порушення митних правил не звільняє зазначених осіб від обов'язків сплати мита та інших митних платежів.

Адміністративна відповідальність за порушення, передбачені Митним кодексом, настає в разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність.

Суб'єктами відповідальності за порушення митних правил можуть бути громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а також посадові особи підприємств [4].

За порушення митних правил можуть бути накладені наступні стягнення:

- попередження;
- штраф;
- конфіскація товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортних засобів, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.

Попередження або штраф можуть застосовуватися тільки як основний вид стягнення за вчинене правопорушення.

Штраф як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у покладенні на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається Митним кодексом України залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.

Сплата штрафу, якщо при цьому не застосовується адміністративне стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 митного кодексу, не звільняє особу, яка вчинила порушення митних правил, від сплати митних платежів, крім випадків, передбачених самим кодексом.

Конфіскація товарів - безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів зі спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортних засобів, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України, може застосовуватися як основний і як додатковий вид стягнення.

За одне й те саме порушення митних правил може накладатися тільки основне або основне й додаткове стягнення. Якщо статтею, якою встановлюється відповідальність за порушення митних правил, передбачається основне й додаткове стягнення, застосування лише додаткового стягнення без основного не допускається, за винятком деяких випадків, передбачених Митним кодексом України.

Стягнення за порушення митних правил не може бути застосовано інакше, як на підставі та в порядку, встановленому Митним кодексом та іншими законами України.

Дотримання вимог законодавства в разі застосування стягнень за порушення митних правил забезпечується здійсненням систематичного контролю з боку митних органів вищого рівня та їхніх посадових осіб, права оскарження та інших установлених законодавством України заходів.

Адміністративні стягнення у вигляді попередження, штрафу можуть бути накладені не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - два місяці з дня його виявлення.

Проведення у справі про порушення митних правил включає в себе виконання процесуальних дій з проведення митних обстежень, розгляд справи та винесення постанови. Проведення у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до Митного кодексу України, а в частині, що не регулюється ним, - відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення.

Військовослужбовці і призовані на збори військовозобов'язані, а також особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та інші, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів або спеціальних положень про дисципліну, несуть відповідальність за порушення митних правил на загальних підставах [3].

Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення зазначені у Митному кодексі України.

Висновки. З метою посилення відповідальності за порушення митних правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки переміщення через державний кордон, і подальшого вдосконалення законодавства необхідно внести доповнення і зміни до відповідних законодавчих актів України. Новий Митний кодекс України передбачає збільшення відповідальності за порушення митних правил.

Проте, варто звернути увагу на те, що ефективність правового регулювання припускає не тільки наявність законодавства, що адекватно відображає закономірності і потреби розвиненого суспільства, але і систему заходів щодо створення умов для точного виконання юридичних вимог.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 року
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 року
3. Дудчак В.І. Митна справа. / В.І. Дудчак, О.В. Мартинюк. - 2002. - 100 с.: іл.
4. Крегул Ю.І. Навч. посібник - К.:КНЕУ, 2003 - 431 с.
5. Українська радянська енциклопедія: У 12 т. 2-е вид. - К.: Головна редакція Української радянської енциклопедії, 1974.

Summary

For security movement across the border for violation of customs regulations intended responsibility that ensures proper implementation and enforcement of Ukraine on customs policy.

Рецензент – к.е.н., доцент Батюк Б.Б.